

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Obdo/18/2023                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 7113222053                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 28.05.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Ivana Nemčeková          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:7113222053.4 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu Europrojekt Zeta 6 SK, k.s., Toryská 5, Košice - mestská časť Západ, IČO: 35 850 264, zastúpeného: GRABAN, TORMA & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Kováčska 53, Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 730 564, proti žalovanému 1/ D. F., nar. XX. O. XXXX., F. a žalovanému 2/ TUCHYŇA VÝŤAHY s.r.o., so sídlom Letná 27, Košice - sever, IČO: 45 378 398, obaja žalovaní zastúpení JUDr. Vladimírom Zelenákom, advokátom, so sídlom Letná č. 47, Košice, o zaplatenie 20.953,20 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 27Cb/158/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. decembra 2019, č. k. 4Cob/79/2019-344, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie z a m i e t a .

II. Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ m a j ú proti žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 15. apríla 2019, č. k. 27Cb/158/2013-293, v spojení s (opravným) uznesením Okresného súdu Košice I zo 6. septembra 2022, č. k. 27Cb/158/2013-437, uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 20 953,20 eur s úrokmi z omeškania vo výške, zo súm a za dobu ako je uvedené v prvom výroku rozsudku a v poradí druhým výrokom rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému 1/ a žalovanému 2/ v rozsahu 100 %.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 20 953,20 eur s príslušenstvom voči žalovaným, titulom náhrady nákladov spojených s

odstránením (opravou) vád diela, ktoré žalovaný 1/ ako zhotoviteľ (právny predchodca žalovaného 2/) vykonal pre Inžinierske stavby, a. s. ako objednávateľa. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 536

ods. 1 a 2, § 560 ods. 1 až 3, § 563 ods. 1, § 564, § 436 ods. 1, § 476 ods. 1 a 2, § 477, § 391 ods. 1, § 397, § 303, § 304, § 344, § 365, § 369 ods. 1 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „ObZ“ alebo „Obchodný zákonník“), § 524, § 526 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“) a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. V súvislosti s posúdením nároku žalobcu konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný 1/ (zhotoviteľ) uzatvoril s obchodnou spoločnosťou Inžinierske stavby, a. s. (objednávateľ) dňa 21.11.2008 Zmluvu

o dielo ZoD č. 75/2008/02-P (ďalej tiež „Zmluva o dielo“). Na dielo sa vzťahovala záruka za akosť, ktorú si zmluvné strany dohodli v článku VI. Zmluvy o dielo. Obsahom dojednanej záruky bol záväzok zhotoviteľa bezplatne odstrániť prípadné vady diela na základe oprávnenej písomnej reklamácie objednávateľa, v dohodnutých záručných dobách. Sporným v konaní zostalo to, či žalovaný 1/ platne odstúpil od časti Zmluvy o dielo týkajúcej sa záručných práv

a či objednávateľ (Inžinierske stavby, a. s.) v Dohode o urovnaní zo dňa 16.08.2011 uzatvorenej so žalobcom, platne previedol na žalobcu podľa § 524 a nasl. OZ záručné práva zo Zmluvy o dielo, ďalej oprávnenosť odstránenia vád žalobcom prostredníctvom tretej osoby, použitie zádržného a dôvodnosť nároku žalobcu na úhradu žalovanej sumy zo strany žalovaných.

3. Súd prvej inštancie uviedol, že Zmluvou o predaji podniku zo dňa 17.12.2014 došlo k predaju podniku žalovaného 1/ žalovanému 2/, a preto v spore považoval za pasívne vecne legitimovaných oboch žalovaných. S poukazom na článok VI, bod 6.1, 6.3, 6.4, 6.5 Zmluvy o dielo konštatoval, že zhotoviteľ (pôvodne žalovaný 1/) bol zodpovedný za to, že predmet zmluvy počas záručnej lehoty bude mať vlastnosti dohodnuté v zmluve.

Zároveň bolo dohodnuté poskytnutie záruky zhotoviteľom na zhotovené dielo.

Zhotoviteľ sa zaviazal vady diela počas záručnej doby bezplatne odstrániť a v prípade, že vady reklamované objednávateľom neodstráni v dohodnutej lehote, mal objednávateľ právo zabezpečiť odstránenie vád treťou osobou s tým, že z toho vyplývajúce nároky znáša zhotoviteľ.

4. Ďalej súd prvej inštancie vyhodnotil doloženú Dohodu o urovnaní medzi žalobcom a obchodnou spoločnosťou Inžinierske stavby, a. s., ako platnú. V súvislosti s prevodom záručných práv zo Zmluvy o dielo, na základe Dohody o urovnaní, uviedol, že žalobcom

boli písomne reklamované vady diela u žalovaného 1/, ktoré ako zhotoviteľ neodstránil,

a preto žalobca v súlade s čl. VI, bod 6.5 Zmluvy o dielo zabezpečil opravy vád u tretieho subjektu, pričom vynaložené náklady na opravu vád fakturoval žalovanému 1/, v sume 20.953,20 eur. Z týchto dôvodov súd považoval nárok žalobcu za dôvodný.

Zároveň nedospel k záveru, že by žalobca disponoval tzv. zádržným a že došlo k uspokojeniu práv žalobcu z tzv. zádržného. V tejto súvislosti konštatoval, že na základe Dohody o urovnaní došlo k postúpeniu záručných práv, nie však k postúpeniu práva na plnenie z tzv. zádržného. Vychádzajúc z ustanovenia § 344 ObZ súd prvej inštancie považoval za neplatné čiastočné odstúpenie žalovaného 1/ od Zmluvy o dielo v časti článku VI - záručné opravy.

Námietku premlčania vznesenú žalovanými vyhodnotil ako nedôvodnú.

5. Na odvolanie oboch žalovaných Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom (druhým v poradí) zo 6. decembra 2022, č. k. 4Cob/146/2022-460, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol (I. výrok) a žalovaným priznal proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a (predchádzajúceho) dovolacieho konania (II. výrok).

6. Tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu predchádzalo dovolacie konanie, v rámci ktorého Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) uznesením z 30. novembra 2021, sp. zn. 5Obdo/92/2020, zrušil (v poradí prvý) rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 11. decembra 2019, č. k. 4Cob/79/2019-344 a vec mu vrátil

na ďalšie konanie. Dovolací súd v uvedenom kasačnom rozhodnutí okrem iného konštatoval, že odvolací

súd svoje zmeňujúce rozhodnutie o zamietnutí žaloby založil na iných právnych ustanoveniach a záveroch ako súd prvej inštancie, avšak opomenul postupovať podľa § 382, § 384 ods. 1 a § 385 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „CSP“), keď bez vykonania pojednávania opätovne prehodnocoval dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces podľa § 420 písm. f) CSP.

7. Odvolací súd po vrátení veci v ďalšom konaní nariadil pojednávanie na deň 06.12.2022 a žalobcovi spolu s predvolaním doručil výzvu zo dňa 14.11.2022, aby „predložil relevantné dôkazy na preukázanie vynaložených nákladov požadovaných od žalovaných“ (ods. 42 odôvodnenia rozsudku). Dňa 05.12.2022 bolo odvolaciemu súdu doručené vyjadrenie žalobcu, v ktorom žiadal pojednávanie odročiť z dôvodu, že nedisponuje žiadnymi potvrdeniami o úhrade faktúr, nakoľko od toho času ubehlo viac ako 10 rokov.

Dňa 02.12.2022 inicioval komunikáciu s bankou, ktorá mu oznámila, že na generovanie požadovaných výpisov potrebuje 10 pracovných dní. V zmysle uvedeného žalobca oznámil, že predmetné dôkazy budú odvolaciemu súdu predložené, akonáhle sa dostanú do jeho dispozičnej sféry. Ponechal na zvážení odvolacieho súdu prípadné odročenie pojednávania, keď podľa jeho názoru v prvoinštančnom konaní „nebolo spornou skutočnosťou vynaloženie nákladov žalobcu, ktoré si žalobca uplatňuje v tomto konaní“. Žalobca už doposiaľ doloženými listinnými dôkazmi považoval právny nárok ním uplatňovaný v konaní za náležité preukázaný.

8. Odvolací súd pojednávanie nariadené na 06.12.2022 neodročil, vykonal dokazovanie a vyhlásil rozsudok (bližšie špecifikovaný v ods. 4 odôvodnenia tohto rozhodnutia o dovolaní). Uviedol, že v zmysle pokynov dovolacieho súdu v predchádzajúcom kasačnom rozhodnutí, opätovne prejednal odvolanie žalovaných a na pojednávaní dňa 06.12.2022, na ktoré predvolal strany sporu, podľa § 385 ods. 1 CSP v potrebnom rozsahu zopakoval a doplnil dokazovanie, s dôrazom na Dohodu o urovnaní zo dňa 16.08.2011 (§ 384 ods. 1 a 2 CSP).

Konštatoval, že predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie dôvodnosti nároku žalobcu na úhradu pohľadávky voči žalovaným, uplatnenej titulom náhrady nákladov spojených s odstránením väd diela. Uviedol, že sporným v konaní zostalo to, či objednávatel' diela (Inžinierske stavby, a. s.) v Dohode o urovnaní platne previedol na žalobcu podľa § 524 a nasl. OZ záručné práva zo Zmluvy o dielo, či došlo k vzniku zodpovednosti zhotoviteľa za vady diela a či žalovaným 1/ a 2/ vznikla povinnosť uhradiť žalobcovi náklady spojené s odstraňovaním väd treťou osobou.

9. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nie je v spore aktívne vecne legitimovaný. V tejto súvislosti súd uviedol, že žalobca by bol aktívne legitimovaný len pokiaľ by objednávatel' úspešne uplatnil u zhotoviteľa právo zo zodpovednosti za vady diela (nárok na náhradu nákladov na odstránenie väd) a už existujúcu pohľadávku potom žalobcovi postúpil podľa § 524 OZ, resp. ak by sa zhotoviteľ zaviazal žalobcovi poskytnúť záruku na dielo.

10. Odvolací súd ďalej zdôraznil, že žalobca (ani) v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal, že náklady vzniknuté s odstránením väd tretej osobe aj skutočne uhradil. Zaplatenie predložených faktúr do uplatnenia zákonnej koncentrácie konania podľa § 154 CSP súdom prvej inštancie na pojednávaní dňa 15.04.2019 žalobca nepreukázal a nezdokladoval. V súvislosti s tým odvolací súd uviedol, že umožnil žalobcovi, aby najneskôr na pojednávaní dňa 06.12.2022 predložil relevantné dôkazy na preukázanie vynaložených nákladov,

na čo žalobca reagoval žiadosťou o odročenie pojednávania z dôvodov uvedených v ods. 6 odôvodnenia tohto rozhodnutia. Odvolací súd s poukazom na § 153 ods. 2 CSP nevyhovel návrhu na odročenie pojednávania, s tým, že na strane žalobcu neexistovali žiadne dôvody, ktoré by mu bránili tieto dôkazy predložiť do termínu pojednávania, nakoľko už z odôvodnenia predchádzajúceho (kasačného) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 22.12.2021, vyplýva, že žalobca mal možnosť na svoje skutkové tvrdenia dôkazne zareagovať. Odvolací súd dodal, že žalobcovi nič nebránilo predložiť tieto dôkazy už skôr,

keďže aj z vyjadrení žalobcu vyplýva, že ich mohol v konaní predložiť už v čase podania žaloby.

11. K námietke žalovaných, že Zmluva o dielo v časti (čl. VI) o záruke a zodpovednosti za vady zanikla následkom odstúpenia od zmluvy žalovaným 1/, odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie uviedol, že v konaní nevyšiel najavo žiaden zákonný ani zmluvný dôvod na takéto čiastočné odstúpenie od zmluvy, teda neexistovalo zákonné alebo zmluvné oprávnenie na odstúpenie od Zmluvy o dielo zo strany zhotoviteľa. Preto toto odstúpenie nemalo za následok zánik Zmluvy o dielo v časti poskytnutej záruky.

12. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. Dovolateľ namietal porušenie svojho práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f) CSP) v dôsledku nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu, ktorý v otázke preukázania vynaložených nákladov založil svoje rozhodnutie na skutkovom základe, s ktorým sa prvoinštančný súd nevysporiadal, pričom takýto postup by bol možný až po doplnení alebo zopakovaní dokazovania na odvolacom súde, ku ktorému však nedošlo. Ďalej dovolateľ namietal doručenie predvolania na pojednávanie spolu s výzvou na predloženie dôkazného materiálu len štyri dni pred dňom konania samotného pojednávania, čím mu mal odvolací súd znemožniť vykonávať práva podľa § 151 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na § 181 ods. 2 CSP, a súčasne došlo k porušeniu § 178 ods. 2 CSP.

14. Dovolateľ v súvislosti s porušením práva na spravodlivý súdny proces namietal aj konštatovanie odvolacieho súdu, že úhrada faktúr zo strany žalobcu bola medzi stranami v konaní sporná. Uviedol, že žalovaní žiadnym spôsobom nespochybňovali úhradu doložených fakturačných dokladov. Pokiaľ aj odvolací súd poukázal na vyjadrenie doručené súdu prvej inštancie 06.03.2019, v ktorom žalovaní namietali preukázanie zaplatenia faktúr, tak podľa názoru dovolateľa žalovaní ani v tomto podaní účinne nepopreli tvrdenia žalobcu o vynaložení nákladov spojených s odstránením väd diela, nakoľko výslovne netvrdili, že faktúry neboli uhradené. V tejto súvislosti podľa dovolateľa odvolací súd nerešpektoval § 151 CSP a § 186 ods. 2 CSP. Ak mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, resp. nedostatočne odôvodnil svoj záver o reálnej úhrade faktúr zo strany žalobcu, mal doplniť dokazovanie v potrebnom rozsahu (§ 384 ods. 1 CSP). Dovolateľ zdôraznil, že odvolací súd je podľa § 383 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, ibaže by dokazovanie zopakoval alebo doplnil. Keďže žalovaní v konaní pred súdom prvej inštancie nespochybňovali reálnu úhradu faktúr, nebola táto skutočnosť sporná, a odvolací súd mal byť takto zisteným skutkovým stavom viazaný.

15. Vádu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľ vyvodzoval z právneho záveru odvolacieho súdu, podľa ktorého prevod záručných práv titulom Dohody o urovnaní je neplatný podľa § 37 ods. 1 OZ. Dovolateľ argumentoval, že právny úkon je neurčitý za predpokladu, že neurčitosť nie je možné odstrániť ani za použitia výkladových pravidiel a podporne poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 640/2014 z 1. apríla 2015. Uviedol, že podľa odbornej literatúry možno postúpiť aj budúcu pohľadávku, pričom v zmluve o postúpení takejto pohľadávky musí byť vymedzený aspoň právny dôvod jej (budúceho) vzniku a osoba dlžníka. Keďže Dohoda o urovnaní tieto atribúty spĺňa, nie je možné hovoriť o jej neurčitosti v dotknutej časti. Preto dovolateľ závery odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku, týkajúce sa neplatnosti postúpenia práv, považuje za vecne nesprávne.

16. K možnosti postúpenia záručných práv vyplývajúcich zo zmluvy o dielo dovolateľ uviedol, že v konaní vedenom pod sp. zn. 26Cb/44/2012 na Okresnom súde Košice I

(teraz Mestský súd Košice), v ktorom sa žalovaný 2/ domáhal určenia neplatnosti totožného postúpenia práv zo záruk, rozhodol v odvolacom konaní Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 3Cob/47/2014-254, v ktorom uviedol - „na záver odvolací súd poznamenáva, že žiadne zákonné ustanovenie nebráni tomu, aby boli postúpené práva, vyplývajúce zo záručných práv“. Dovolateľ taktiež zdôraznil zásadu legitímnych očakávaní a k tomu poukázal na nálezy ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 10/04-27 zo dňa 6. februára 2008 a sp. zn. III. ÚS 289/2017

z 21. novembra 2017. Podľa dovolateľa došlo k porušeniu zásady legitímneho očakávania a zásady právnej istoty, keď odvolací súd nerešpektoval vlastnú judikatúru; dovolateľ legitímne očakával, že ten istý súd zaujme k tej istej právnej otázke, v spore vedenom medzi tými istými stranami sporu, rovnaký právny názor.

17. K dovolaniu podali žalovaní spoločné vyjadrenie, podľa ktorého dovolanie žalobcu nie je dôvodné. Poukázali na to, že odvolací súd nariadil pojednávanie, na ktorom odvolanie žalobcu riadne prejednal, pričom zopakoval resp. doplnil dokazovanie, v zmysle kasačného rozhodnutia dovolacieho súdu, a preto nedošlo k porušeniu zásady legitímnych očakávaní

na strane žalobcu. Zdôraznili, že Dohodu o urovnaní uzavreli investor a generálny dodávateľ stavby bez vedomia a súhlasu žalovaných, preto ak nedošlo k zmene účastníkov zmluvného vzťahu založeného Zmluvou o dielo (č. 75/2008/02-P z 21.11.2008), nemohlo platne dôjsť postúpením záručných práv zo Zmluvy o dielo titulom Dohody o urovnaní zo 16.08.2011

a právny záver dovolacieho súdu o neplatnosti prevodu záručných práv je správny.

Podľa žalovaných procesným postupom dovolacieho súdu nedošlo ani k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Navrhli, aby najvyšší súd dovolanie žalobcu zamietol a priznal žalovaným nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas riadne zastúpený dovolateľ (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a s postupom podľa § 438 ods. 1 a § 219 ods. 3 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je v časti prípustné, avšak nie je dôvodné a je potrebné ho ako celok zamietnuť (§ 448 CSP).

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

19. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu dovolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu dovolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

20. Podľa ust. § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Podľa ustanovenia § 431 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

22. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

23. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v

zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

24. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

25. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f) CSP sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (pozri 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017, 8Cdo/85/2018).

26. Prípustnosť dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ vyvodil z nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu, ktorým mal porušiť § 151 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na § 181 ods. 2 CSP a súčasne § 178 ods. 2 CSP. V rovnakej súvislosti dovolateľ namietal zo strany odvolacieho súdu aj porušenie § 383 CSP a § 384 ods. 1 CSP.

27. Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 105 ods. 1, 2 a 3 CSP, súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu; tým nie je dotknutá povinnosť súdu doručovať písomnosť do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu. (2) Ak nemožno doručiť písomnosť podľa odseku 1 a ak nejde o doručenie písomnosti do vlastných rúk, súd na žiadosť strany doručí písomnosť na elektronicnú adresu. Písomnosť súdu sa považuje za doručенú po troch dňoch od jej odoslania, aj keď ju adresát neprečítal. (3) Ak nemožno doručiť písomnosť podľa odsekov 1 a 2, súd doručuje prostredníctvom doručujúceho orgánu.

29. Podľa § 151 ods. 1 a 2 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. (2) Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

30. Podľa § 178 ods. 2 CSP, predvolanie sa doručuje strane alebo jej zástupcovi tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať.

31. Podľa § 181 ods. 2 CSP, po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

32. Podľa § 383 CSP, odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie

okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

33. Podľa § 384 ods. 1 CSP, ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

34. Podľa § 385 ods. 1 CSP, na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

K námietke porušenia lehoty podľa § 178 ods. 2 CSP

35. Primárne k tvrdenému porušeniu § 178 ods. 2 v spojení s § 378 ods. 1 CSP postupom odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že námietka dovolateľa sa týkala otázky dodržania lehoty potrebnej na prípravu strany na pojednávanie. Toto zákonné ustanovenie, citované vyššie, priamo nadväzuje na § 178 ods. 1 CSP, podľa ktorého, ak je strana zastúpená zástupcom na celé konanie, súd na pojednávanie spravidla predvolá len zástupcu; stranu súd predvolá, ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch.

36. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol v prvoinštančnom aj odvolacom konaní zastúpený advokátom, resp. advokátskou kanceláriou (plnomocenstvo na č.l. 152 spisu). Taktiež je zrejmý priebeh doručovania predvolania na pojednávanie nariadené na 06.12.2022 strane žalobcu, na adresu jeho zástupcu - splnomocnenej advokátskej kancelárie, spolu s výzvou odvolacieho súdu na predloženie dôkazov, a to elektronicky ako aj prostredníctvom poštového podniku. Z pripojenej poštovej doručenky s pečiatkou Pošta Košice 1 (č. l. 448 a nasl. spisu) vyplýva, že predvolanie na pojednávanie s výzvou, doručované prostredníctvom doručujúceho orgánu, boli prevzaté splnomocnencom zástupcu žalobcu dňa „29.11.2022“. Rovnaké písomnosti súdu boli doručované aj elektronicky, do elektronickej schránky zástupcu žalobcu, pričom boli doručené podľa údajov na doručenke týkajúcej sa tejto formy doručovania, „dňa 01.12.2022 o 08:25“. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že odvolací súd nariadil pojednávanie na 06.12.2022 dňa 14.11.2022 (pokyn predsedu senátu, predvolanie na č.l. 447 a nasl. spisu) a k zaslaní predvolania elektronicky obom sporovým stranám došlo so sprievodným listom datovaným dňom 16.11.2022 (zástupca žalovaných predvolanie prevzal 22.11.2022).

Dôvod, prečo odvolací súd doručoval predvolanie a výzvu žalobcovi aj prostredníctvom poštového podniku (Pošta Košice I), nie je v spise zaznamenaný.

37. Vzhľadom na dve formy súbežného doručovania rovnakých písomností súdom (predvolanie na pojednávanie, výzva k dokazovaniu), s rozdielnym dátumom doručenia (prevzatia) zástupcom žalobcu, bolo potrebné posúdiť účinky doručenia vo vzťahu k lehote na prípravu pojednávania (§ 178 ods. 2 v spojení s § 378 ods. 1 CSP). Pokiaľ ide o doručovanie súdom, je vhodné uviesť, že ide o procesný úkon súdu. Jeho význam spočíva v tom, že prostredníctvom doručovania sa zabezpečuje komunikácia medzi stranami a inými subjektmi konania na jednej strane a súdom na strane druhej. Druhá rovina významu doručovania ako procesného úkonu spočíva v dôsledkoch, ktoré sú s ním spojené.

Na okamih doručenia sa napríklad viaže začatie plynutia procesných lehôt, alebo je tiež rozhodujúci pre vznik procesných práv a povinností (por. Löwy, A. In: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 423).

38. Podľa § 82l ods. 3 prvá veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) v znení účinnom od 1. júla 2017, orgán verejnej moci, advokát, súdny exekútor, notár a správca sú povinní v konaní pred súdom doručovať podania do elektronickej schránky súdu a používať pri elektronickej komunikácii so súdom elektronicкую schránku aktivovanú na doručovanie, ktorej sú majiteľom;

to neplatí, ak súd požiada o predloženie určitej listiny a pre predkladanie administratívneho spisu alebo iného spisu. Z úpravy v zákone o e-Governmente č. 305/2013 Z. z. v platnom znení vyplýva, že tento

zákon sa vzťahuje na výkon verejnej moci elektronicky v rozsahu právomocí orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov (§ 2 ods. 1). Ak ide o postup orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci a ak ide o náležitosti návrhu na začatie konania, žaloby, žiadosti, sťažnosti, vyjadrenia, stanoviska, ohlásenia alebo iného obdobného dokumentu, ktoré sa v konaní predkladajú orgánu verejnej moci, a o náležitosti rozhodnutia, žiadosti, vyjadrenia, stanoviska alebo iného dokumentu, ktoré v konaní vydáva orgán verejnej moci, použijú sa ustanovenia osobitných predpisov, ak tento zákon v ustanoveniach § 4 až 6, § 10, § 17 a 18 a v ustanoveniach o identifikácii (§ 19 a 20), autentifikácii (§ 19, 21 a 22), autorizácii (§ 23), elektronickom podaní (§ 24, 25 a 28), elektronickom úradnom dokumente (§ 26, 27 a 28), elektronickom doručovaní (§ 11 až 16 a § 29 až 34), zaručenej konverzii (§ 35 až 39) a referenčných registroch a referenčných údajoch (§ 49 až 55) neustanovuje inak (§ 2 ods. 3). Orgán verejnej moci je povinný uplatňovať výkon verejnej moci elektronicky podľa tohto zákona, pričom túto povinnosť nemá, ak ide o úkony v konaní o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach osôb, v prípadoch stanovených v § 17 ods. 1 pod písm. a) až c).

39. V nadväznosti na uvedenú právnu úpravu a primerane k tu posudzovanej veci, dovolací súd uvádza, že už skôr, v inom riešenom prípade (týkajúcom sa doručovania rozsudku) najvyšší súd, a to v uznesení zo 6. februára 2024, sp. zn. 1Obdo/44/2023, poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2021 vo veci vedenej

pod sp. zn. 9Cdo/124/2021, z ktorého vyplýva, že „ak je strana zastúpená advokátom, je povinnosťou súdu doručiť rozsudok do vlastných rúk advokátovi strany.

Zároveň podľa zákona o e-Governmente je súd povinný doručovať písomnosti advokátovi do elektronickej schránky advokáta, aby bolo doručenie rozsudku účinné“ a taktiež, že „jedine v prípade, ak je rozsudok súdu doručovaný do elektronickej schránky advokáta, je možné považovať rozsudok za účinne doručený“. Na citované zákonné ustanovenie v súvislosti

s účinnosťou doručenia súdnej písomnosti (v danom prípade predvolania na pojednávanie) advokátovi/advokátskej kancelárii ako splnomocnenému zástupcovi strany sporu, poukazuje dovolací súd na ďalšie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2021

sp. zn. 4Cdo/259/2020, v ktorom konštatoval, že advokát žalobcu nebol na pojednávanie nariadené v predmetnej veci riadne a včas predvolaný z dôvodu, že predvolanie na pojednávanie mu bolo doručované dňa 4. septembra 2018 prostredníctvom doručujúceho orgánu podľa § 105 ods. 3 CSP na adresu jeho pracoviska, avšak v rozpore s ustanovením § 105 ods. 1 druhá časť vety za bodkočiarkou CSP v spojení s § 17 ods. 1 zákona o e-Governmente, ktorý ukladá orgánu verejnej moci, v tomto prípade konajúcemu súdu prvej inštancie, doručovať písomnosti súdu do elektronickej schránky, ktorú bol advokát žalobcu - splnomocnený ako fyzická osoba - od 1. júla 2018 pri komunikácii so súdom povinný zriadiť.

40. Podľa ust. § 105 ods. 3 CSP súd doručuje prostredníctvom doručujúceho orgánu (napr. poštového podniku), ak nemožno doručiť písomnosť podľa odsekov 1 a 2.

Podľa § 105 ods. 1 CSP, súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu; tým nie je dotknutá povinnosť súdu doručovať písomnosť do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom sa rozumie zákon č. 305/2013 Z. z.

o e-Governmente (ďalej iba „zákon o e-Governmente“), a vyplýva z neho povinnosť súdu primárne doručovať písomnosti súdu advokátovi ako zástupcovi strany do ním zriadenej elektronickej schránky. Podľa § 17 ods. 1 zákona o e-Governmente orgán verejnej moci

je povinný uplatňovať výkon verejnej moci elektronicky podľa tohto zákona, pričom túto povinnosť nemá, ak ide o úkony v konaní o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach osôb, a) o ktorých osobitný predpis výslovne ustanovuje, že ich orgán verejnej moci vykonáva výlučne v listinnej podobe, b) ktoré osobitný predpis ukladá alebo umožňuje vykonať ústne, konkludentným prejavom vôle alebo predložením veci, ktorá nemá listinnú podobu alebo elektronickú podobu, alebo c) ktoré spočívajú vo výkone činnosti, akou je ústne pojednávanie, miestne zisťovanie, výkon kontroly alebo dohľadu priamo u kontrolovaného subjektu alebo dohliadaného subjektu, obhliadka, nazeranie do spisov, predvedenie

a iné obdobné úkony, ktoré sa vykonávajú mimo úradnej budovy, v ktorej sídli orgán verejnej moci.



41. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd postupoval procesne správne, pokiaľ predvolanie na pojednávanie 06.12.2022 a výzvu zo 14.11.2022, adresované zástupcovi žalobcu (GRABAN, TORMA & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária) doručoval elektronicky, s preukázaným doručením do elektronickej schránky zástupcu žalobcu dňa 01.12.2022. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že rovnakým spôsobom doručované predvolanie na pojednávanie 06.12.2022 pred odvolacím súdom, adresované zástupcovi žalovaného (advokát JUDr. Vladimír Zeleňák), mu bolo doručené 22.11.2022.

42. Keďže termín pojednávania bol odvolacím súdom stanovený na deň 06.12.2022 a predvolanie bolo do elektronickej schránky zástupcu žalobcu (dovolateľa) doručené podľa potvrdenia o doručení dňa 01.12.2022, v súlade s pravidlami o počítaní lehôt podľa § 121

ods. 1 a 2 CSP, sa do plynutia „času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať“, stanoveného v § 178 ods. 2 CSP, nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty - tu doručenie predvolania 01.12.2022, a preto čas na prípravu na pojednávanie trval od 02.12.2022 do 05.12.2022, t.j. štyri dni pred dňom pojednávania, keďže samotný deň pojednávania sa už do tohto času nezapočítava.

Z uvedeného dovolací súd konštatoval nedodržanie času „najmenej päť dní“ na prípravu žalujúcej strany na pojednávanie nariadené odvolacím súdom na deň 06.12.2022 podľa § 178 ods. 2 CSP, pri zohľadnení účinkov zákonom vyžadovaného prednostného doručenia predvolania do elektronickej schránky advokátskej kancelárie zastupujúcej žalobcu.

Na toto zistenie nemá vplyv to, že rovnaké písomnosti súdom doručované a rovnako ako zástupcovi žalobcu odoslané 16.11.2022, boli protistrane doručené už 22.11.2022.

Taktiež na uvedené konštatovanie nemá žiaden vplyv to, že v zápisnici o pojednávaní pred odvolacím súdom tento protokoloval, že bola zachovaná päťdňová lehota (§ 178 ods. 2 CSP) na prípravu pojednávania a ani to, že žalobca počas pojednávania toto nenamietol.

43. Pre záver o namietanej zmätočnosteni vade v procesnom postupe odvolacieho súdu, z hľadiska materiálne chápanej ochrany práva strany na spravodlivé súdne konanie, však nepostačuje len zistenie, že podľa právnej úpravy civilného sporového konania (formálne) nebol dodržaný čas na prípravu na pojednávanie strane žalobcu najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať, stanovený v § 178 ods. 2 CSP, počítajúc túto lehotu

od doručenia predvolania do elektronickej schránky advokáta - zástupcu žalobcu.

Podstatné totiž bolo, že zástupcovia oboch sporových strán sa na pojednávanie dostavili a pojednávanie dňa 06.12.2022 pred odvolacím súdom riadne prebehlo, ako o tom svedčí obsah zápisnice č. k. 4Cob/146/2022-456. Prítomný zástupca žalobcu pritom v súvislosti s časom

na prípravu na pojednávanie podľa § 178 ods. 2 CSP toto pred odvolacím súdom nenamietol, ani z tohto dôvodu nenavrhol odročenie pojednávania. V tejto súvislosti dovolací súd v plnej miere odkazuje na recentnú komentárovú literatúru, podľa ktorej „(v)ykázanie doručenia predvolania je nevyhnutným prostriedkom na rozhodnutie súdu o tom, či sa pojednávanie bude konať. Ak strany alebo ich zástupcovia neboli riadne predvolaní alebo im predvolanie

na pojednávanie bolo doručené v lehote kratšej ako päť dní pred pojednávaním

a na pojednávanie sa nedostavili, pojednávanie sa v ich neprítomnosti vykonať nemôže a súd pojednávanie z tohto dôležitého dôvodu odročí. Ak sa strany alebo ich zástupcovia

na pojednávanie dostavia, a to napriek tomu, že súd nebude mať vykázané doručenie predvolania na pojednávanie, prípadne predvolanie na pojednávanie im bolo doručené v dobe kratšej ako päť dní pred pojednávaním, nebude dôvod na to, aby súd osobitne skúmal,

či a kedy im predvolanie na pojednávanie bolo doručené alebo ich osobitne poučoval o tom,

že majú byť predvolaní tak, aby mali dostatok času, spravidla najmenej päť dní, na prípravu

na pojednávanie. Dostavením sa strán alebo ich zástupcov na pojednávanie v prípade,

ak na pojednávaní o jeho odročenie nežiadajú, treba mať za to, že strany s vykonaním tohto procesného úkonu súdu súhlasia. ... súd zväží, či nedodržanie päťdňovej lehoty mohlo negatívne ovplyvniť prípravu

strany na pojednávanie... . Z uvedeného je zrejmé, že ustanovenie, podľa ktorého majú mať strany spravidla najmenej päť dní na prípravu na pojednávanie, treba vyložiť v každom jednotlivom prípade s ohľadom na osobitosť procesnej situácie.

Pritom možno dospieť nielen k záveru, že dostatočnou bude lehota kratšia ako päť dní, ale i lehota dlhšia, a to osobitne v takých prípadoch, ak sa nariaďuje pojednávanie, na ktorom možno očakávať vykonanie rozsiahleho dokazovania o zložitých skutkových tvrdeniach strán, alebo pojednávania, ktoré sa plánuje s ohľadom na nariadené dokazovanie na niekoľko dní.“ (Šorl, R. In: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 712, 713). K uvedenému považuje dovolací súd za potrebné dodať len to, že v civilnom sporovom konaní súd všeobecnú poučovaciu povinnosť nemá, pokiaľ je strana zastúpená advokátom (§ 160 ods. 3 CSP).

44. V danom prípade bolo potrebné individuálne prihliadnuť aj na osobitnú okolnosť, a to, že odvolací súd zástupcovi žalobcu doručil písomnosti - predvolanie na pojednávanie a výzvu zo 14.11.2022 prostredníctvom poštového podniku (Pošta Košice I), už dňa 29.11.2022. Vzhľadom na tento substitučný spôsob doručovania podľa § 105 ods. 3 CSP (uplatňovaný napr. aj vtedy, ak advokátovi nemožno doručovať do elektronickej schránky pre technické problémy) síce toto doručenie nemalo (formálne) čo do právnych účinkov vplyv na plynutie vytýkanej lehoty podľa § 178 ods. 2 CSP, avšak nemožno (materiálne) poprieť, že v dispozičnej sfére právneho zástupcu dovolateľa boli predmetné písomnosti súdu odo dňa 29.11.2022, a de facto odvtedy mohol mať/mal nepochybne aj vedomosť o nariadenom pojednávaní 06.12.2022 a výzve odvolacieho súdu k dokazovaniu. V tomto smere dovolací súd podporne poukazuje na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“), z ktorej taktiež vyplýva právny názor zastávaný dovolacím súdom, že z hľadiska dodržania základných práv strany v súdnom procese je (materiálne) podstatné to, že sa o podstatnej okolnosti (termíne úkonu, vyjadrení, dôkaze, rozhodnutí) dozvedela, resp. že písomnosti súdu sa v skutočnosti dostali do jej dispozičnej sféry, a to napriek nedodržaniu určitého (formálne) predpísaného procesného postupu. Podľa uznesenia č. k. I. ÚS 152/2024-19 z 19. marca 2024, bod 25, (p)ri posudzovaní, či v konkrétnom prípade došlo k riadnemu (účinnému) doručeniu, je nevyhnutné uplatňovať materiálny prístup, pre ktorý je podstatné to, či sa adresát mohol s obsahom doručovanej písomnosti zoznámiť a či tak bolo zachované jeho právo na súdnu ochranu (porovnaj nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 1577/16 z 11. júla 2017, bod 14 a sp. zn. III. ÚS 3851/18 z 9. apríla 2019, bod 14; IV. ÚS 266/2023).

45. Je potrebné dodať, že pokiaľ zástupca žalobcu doručil odvolaciemu súdu dňa 06.12.2022 elektronicke písomné vyjadrenie z 05.12.2022, v ktorom k výzve odvolacieho súdu zo 14.11.2022 uviedol, že do dnešného dňa (05.12.2022) banka nedoručila žalobcovi žiadané výpisy, s tým, že žalobcovi oznámila, že na generovanie výpisov potrebuje 10 pracovných dní a že výpisy potvrdzujúce realizáciu úhrady nákladov, ktorá sú predmetom tohto konania žalobca preukáže, akonáhle nimi bude disponovať, s tým, aby žalobca necháva na zvážení konajúceho súdu účelnosť realizácie pojednávania nariadeného na deň 06.12.2022 a jeho prípadné odročenie na iný vhodný termín, tak uvedené nemožno považovať za jednoznačný návrh na odročenie pojednávania v súvislosti s namietanou lehotou podľa § 178 ods. 2 CSP.

46. Z vyššie uvedeného vyplýva, že pokiaľ aj v posudzovanom prípade čas od doručenia predvolania do elektronickej zástupcu žalobcu - advokátskej kancelárie bol kratší než päť dní pred dňom, keď sa konalo pojednávanie pred odvolacím súdom dňa 06.12.2022, tak svojou prítomnosťou na pojednávaní, bez návrhu na jeho odročenie z tohto dôvodu, zástupca žalobcu so samotným vykonaním pojednávania súhlasil a aj vzhľadom na ostatné individuálne okolnosti, týkajúce sa procesného postupu súdov v celom konaní predchádzajúcom pojednávaniu 06.12.2022 a napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu, nebola vzhliadnutá ako dôvodná námietka o porušení práva dovolateľa na spravodlivý proces. Preto v tejto časti dovolanie žalobcu z dôvodov vyvodzovaných z § 420 písm. f) CSP dovolací súd neposúdil ako prípustné.

## K námietke porušenia zásady koncentrácie konania

47. Vo vzťahu k namietanému porušeniu § 151 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na § 181 ods. 2 CSP a k porušeniu § 383 CSP v spojení s § 384 ods. 1 CSP, je dovolací súd toho názoru, že aj z tohto hľadiska odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, pričom v dôsledku procesného postupu odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces.

48. Uvedené námietky dovolateľa sú zjavne založené len na jeho subjektívnom hodnotení spornosti, resp. nespornosti relevantných okolností a ním ponúkanom hodnotení, čo z hľadiska koncentrácie konania v danom spore má tvoriť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany strán. Strany sporu (v zmysle intencií vyššie spomenutého uznesenia odvolacieho súdu, ktoré bolo žalobcovi doručené dňa 22.12.2021) mali vedomosť o závere súdu o spornosti okolnosti úhrady faktúr žalobcom tretej osobe, pričom dovolateľ mal v celom konaní nasledujúcom po vyjadrení žalovaných (č.l. 260 a nasl. spisu), ktoré mu bolo súdom prvej inštancie doručené 08.03.2019, dostatočný priestor na to, aby na uvedené skutočnosti dôkazne reagoval. Dovolateľ mal taktiež od doručenia uvedeného uznesenia odvolacieho súdu (22.12.2021) dostatok času na oboznámenie sa s dôvodmi, pre ktoré došlo k zrušeniu prvého rozsudku odvolacieho súdu č. k. 4Cob/79/2019-344 z 11. decembra 2019.

Zo záverov uvedeného kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd sa v novom rozhodnutí má vysporiadať so všetkými pre vec relevantnými skutkovými a právnymi otázkami. V tejto súvislosti dáva dovolací súd do pozornosti najmä ods. 31 odôvodnenia svojho vyššie uvedeného kasačného uznesenia, v ktorom sa venuje práve spornosti úhrady faktúr, pričom zreteľne uviedol, že „vo vzťahu ku skutkovým tvrdeniam žalobcu o úhrade faktúr, neskôr vyúčtovaných žalovanému 1/, ... žalovaní toto tvrdenie žalobcu v konaní pred súdom prvej inštancie výslovne popreli, vo vyjadrení na č.l. 262 spisu.

Následne túto obranu žalovaní zopakovali v odvolaní“. Dovolací súd v tomto uznesení súčasne konštatoval porušenie práv dovolateľa na spravodlivý súdny proces s tým, že odvolací súd (pred prvým rozhodnutím) neposkytol stranám sporu možnosť argumentačne a dôkazne reagovať. Odvolací súd viazaný názorom odvolacieho súdu následne stanovil termín pojednávania na 06.12.2022 za účelom zopakovania resp. doplnenia dokazovania.

Neobstojí preto argumentácia dovolateľa, v zmysle ktorej zo strany odvolacieho súdu malo dôjsť k porušeniu § 151 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na § 181 ods. 2 CSP a k porušeniu § 383 CSP v spojení s § 384 ods. 1 CSP. Dovolateľ, vzhľadom na dostatočný časový odstup medzi doručením kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu a dátumom pojednávania pred odvolacím súdom, nemal žiadnu časovú tieseň na oboznámenie sa so závermi vyššie uvedeného kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu a vo väzbe aj na tieto závery na možnosť zhromaždiť a predložiť dôkazy na podporu svojich tvrdení (prostriedky procesného útoku), a to až do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania pred odvolacím súdom na pojednávaní 06.12.2022.

Tu dovolací súd len dodáva, že práve predchádzajúce uznesenie o zrušení prvého rozsudku odvolacieho súdu o zamietnutí žaloby bolo v prospech základného práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces a teda dovolateľovi bola vytvorená možnosť na doplnenie dôkazov, na ktorú však nerefletoval až do písomného vyjadrenia z 05.12.2022, doručeného odvolaciemu súdu 06.12.2022, s prílohou obsahujúcou korešpondenciu s bankou (žiadosť žalobcu z 02.12.2022, odpoveď banky z 05.12.2022).

49. Ustanovenie § 151 ods. 1 CSP definuje, že skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Podľa názoru dovolateľa, ktorý formuloval vo vyjadrení z 05.12.2022, v prvoinštančnom konaní „nebolo spornou skutočnosťou vynaloženie nákladov žalobcu, ktoré si žalobca uplatňuje v tomto konaní“. Ďalej mal za to, že v prvoinštančnom konaní náležite preukázal svoj uplatňovaný nárok „a jednotlivé listiny majú byť súčasťou spisu“. Uvedené argumenty opakoval aj v dovolaní. Z obsahu spisu však vyplýva, že žalovaní tvrdenie žalobcu o úhrade faktúr neskôr vyúčtovaných žalovanému 1/ v konaní pred súdom prvej inštancie výslovne popreli, a to vo vyjadrení na č.l. 262 spisu a následne túto obranu zopakovali aj v odvolaní, ktoré vyústilo do prvého rozsudku odvolacieho súdu (predmetnú skutočnosť konštatoval dovolací súd už v uznesení č. k. 5Obdo/92/2020 - 422 z 30.

novembra 2021, ktoré predchádzalo vydaniu dovolaní napadnutého druhého rozsudku odvolacieho súdu). Odvolací súd už v prvom rozsudku (v ods. 28) považoval za sporné skutočnosti to, či 1) Dohodou o urovnaní došlo k platnému prevodu záručných práv na žalobcu, 2) či vznikla zodpovednosť zhotoviteľa za vady diela a 3) či žalovaným vznikla povinnosť uhradiť žalobcovi náklady spojené s odstraňovaním väd diela treťou osobou.

Dovolací súd v ods. 29 kasačného uznesenia výslovne uviedol, že pokiaľ nepreukázaním úhrad faktúr tretieho subjektu žalobcom argumentovali žalovaní už v prvoinštančnom konaní, avšak „súd prvej inštancie sa touto ich obranou v skutkovej rovine vôbec nevysporiadal vo svojom rozhodnutí, tak odvolací súd ju mohol prehodnocovať a skutkové zistenia a z nich vyvedené závery dopĺňať až v odvolacom konaní len po zopakovaní alebo doplnení dokazovania.“

To sa napokon v súlade s takto vysloveným právnym záverom dovolacieho súdu uskutočnilo vykonaním pojednávania 06.12.2022, pred ktorým mal žalobca nepochybne dostatočný priestor na produkovanie prostriedkov svojho útoku aj v reakcii na uvedenú obranu žalovaných. V tomto ohľade nemusel a ani nemal vyčkávať na výzvu odvolacieho súdu, ktorá z hľadiska kontradiktórneho charakteru civilného sporového konania nebola nevyhnutná a išlo

len o proaktívny úkon odvolacieho súdu naviac, deklarujúci stav procesu so zopakovaním

a doplnením dokazovania na nariadenom pojednávaní (§ 384, 385 CSP), ktorý

už i tak dostatočne vyplynul zo záväzného právneho názoru dovolacieho súdu vyjadreného v predchádzajúcom kasačnom uznesení.

50. Tu zvyrazňuje dovolací súd tiež to, že podľa § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní sám, čo sa riadne uskutočnilo v odvolacom konaní

(sp. zn. 4Cob/146/2022), ktorého vyústením je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

Bolo vecou žalobcu, aké, akým spôsobom a kedy uplatní prostriedky svojho procesného útoku v priebehu celého konania, resp. v jeho príslušnom štádiu. Dovolateľ však až tesne

pred posledným pojednávaním 06.12.2022 v odvolacom konaní začal navrhovať nové dokazovanie, preto túto jeho zjavne oneskorenú a vo vzťahu k priebehu celého konania

až obštrukčnú snahu o dopĺňanie dôkazov, ktoré zjavne mohol zabezpečiť už pri podaní žaloby vo väzbe za svoje tvrdenia, že „uhradil cenu opravy“ (žaloba časť II., špecifikácia nárokov

bod 1 až 7), odvolací súd opodstatnene už neakceptoval, v súlade s pravidlami o sudcovskej koncentrácii konania. Podľa § 153 ods. 1 a 2 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku

a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr,

ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. K uvedenému odvolací súd v napadnutom rozsudku, v súlade s §153 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP, zaujal zreteľne a podrobne odôvodnený postoj (ods. 41 - 49), pričom tiež uviedol, že žalobcovi nič nebránilo tieto dôkazy súdu predložiť už skôr. Dovolací súd tieto dôvody ako ani samotný procesný postup odvolacieho súdu nemá dôvod revidovať, keďže nimi nedošlo k takej vade, ktorá by mala za následok odňatie možnosti žalobcovi konať pred súdom, resp. k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

51. Dovolací súd k vyššie uvedenému dodáva, že samotným dovolateľom zvolený prístup pri uplatňovaní svojich nárokov v konaní si žiada pripomenutie zásady „...ktorá platila

už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria

len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení včítane využitia možnosti podania opravných prostriedkov.“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 8. novembra 2011, sp. zn. 1Sžr/38/2011).

52. Samotný záver odvolacieho súdu, podľa ktorého žalobca nepreukázal svoje skutkové tvrdenia o úhrade vynaložených nákladov požadovaných od žalovaných, nespadá do definície procesného postupu súdu, len porušením ktorého by mohlo dôjsť k vade vyvodzovanej z § 420 písm. f) CSP, čo nie je prípad tu posudzovanej dovolacej veci.

53. Dovolanie žalobcu v zmysle vyššie uvedených skutočností z hľadiska namietaných vád zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP v tejto časti nie je prípustné ako ani dôvodné, čím boli splnené podmienky pre jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

K prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP

54. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

55. Pod právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

56. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (§ 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v takom prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

57. Dovolací súd zdôrazňuje, že prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP je striktne limitovaná tým, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia určitej, dovolateľom formulovanej právnej otázky. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

58. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t.j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) podať vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne vyriešená (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/216/2017). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

59. Dovolateľ v súvislosti s prípustnosťou a dôvodnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nenaformuloval priamo žiadnu právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolací súd však, rešpektujúc rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“), tu s poukazom napr. na nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 9. júna 2020, konštatuje, že z celého obsahu dovolania a kontextu v ňom uvedených námietok dovolateľa, bolo možné dovolacím súdom abstrahovať právnu otázku zodpovedajúcu úprave v § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Ide o otázku, ktorú odvolací súd posudzoval a na zodpovedaní ktorej v napadnutom rozsudku založil svoj pre rozhodnutie v spore nosný záver o absencii aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v spore, a to v súbehu s ďalším dôvodom zamietnutia žaloby, spočívajúcim v nepreukázaní nároku na strane žalobcu z hľadiska nepreukázania úhrady - vynaloženia nákladov na odstránenie väd diela treťou osobou namiesto žalovaného ako zhotoviteľa.

60. Vychádzajúc z obsahu dovolania možno teda vyvodiť, že dovolateľ sa vlastne pýta, či v okolnostiach danej veci zodpovedá úprave v § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka vo väzbe na § 37 Občianskeho zákonníka, aplikovanej v obchodných záväzkových vzťahoch podľa § 1 ods. 2 veta druhá Obchodného zákonníka, z hľadiska určitosti (platnosti) právneho úkonu taká dohoda medzi objednávatelom diela ako postupcom a treťou osobou ako postupníkom (tu neskorším vlastníkom - užívateľom diela), uzavretá po ukončení a odovzdaní diela postupcovi, ktorou tento prevedie na postupníka „všetky záručné práva“ týkajúce sa zmluvy o dielo, špecifikovanej jej číslom, dátumom uzavretia, zmluvnými stranami (objednávatelom a zhotoviteľom), dodatkami a s úplným znením tvoriacim neoddeliteľnú prílohu dohody o urovnaní [bod 2.9 písm. b) dohody o urovnaní]. V tomto rozsahu považoval dovolací súd za prípustný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, založený za námietke nesprávneho právneho posúdenia uvedenej právnej otázky.

61. Dovolateľ považoval za nesprávne právne posúdenie záver odvolacieho súdu, podľa ktorého „Dohoda o urovnaní zo dňa 16.8.2011 uzatvorená medzi Inžinierskymi stavbami, a. s. a žalobcom je v časti „2.9 Prevod záručných práv“ absolútne neplatná pre neurčitosť podľa § 37 ods. 1 OZ“. Odvolací súd uvedený právny záver odôvodnil tým, že predmetom postúpenia boli všetky práva zo záruky, teda zmluvné a aj zákonné, čo podľa § 564 ods. 1 s odkazom na § 436 až § 441 ObZ znamená aj právo žalobcu odstúpiť od zmluvy o dielo ZoD č. 75/2008/02-P, uzatvorenej medzi Inžinierskymi stavbami, a. s. ako objednávatelom a žalovaným 2/ ako zhotoviteľom (pozn. - pred predajom podniku žalovanému 2/ išlo o žalovaného 1/ a keďže žalovaný 1/ má aktuálne postavenie ručiteľa podľa § 477 ods. 3 OBZ, v ďalšom texte bude zhotoviteľ označovaný ako žalovaný 2/). Vzhľadom k tomu je podľa názoru odvolacieho súdu nepoužiteľná argumentácia žalobcu o preferencii platnosti právneho úkonu, pred jeho neplatnosťou. Súčasne odvolací súd prijal záver o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v danom spore, keďže „(n)ositeľom práva na úhradu nákladov za odstránenie väd diela tretím subjektom by mohol byť žalobca iba vtedy, pokiaľ by Inžinierske stavby, a. s. (objednávatel) úspešne uplatnil u zhotoviteľa právo zo zodpovednosti za vady diela (nárok na náhradu nákladov za odstránenie väd) a už existujúcu (vzniknutú) pohľadávku potom žalobcovi postúpil podľa § 524 Občianskeho zákonníka, resp. ak by sa sám zhotoviteľ zaviazal žalobcovi poskytnúť záruku na dielo“

62. Odvolací súd pri právnom posúdení uvedenej otázky vychádzal najmä z ust. § 524 ods. 1 OZ a ust. § 37 ods. 1 OZ. Vzhľadom na to, že v obchodných záväzkových vzťahoch sa prednostne uplatňuje osobitný predpis, ktorým je Obchodný zákonník ako lex specialis, upravujúci vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zjavné s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti (§ 261 ods. 1 ObZ), bolo zo strany odvolacieho súdu potrebné aplikovať aj ust. § 1 ods. 1, ods. 2 veta prvá a druhá ObZ, podľa ktorých tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním. Právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Keďže postúpenie pohľadávky a otázka platnosti právnych

úkonov z hľadiska ich určitosti je obsiahnutá len v Občianskom zákonníku ako *lex generalis*, bolo dôvodné vychádzať z tejto úpravy.

63. Dovolací súd k nastolenej dovolacej právnej otázke, týkajúcej sa vo svojej podstate posúdenia (v podmienkach danej veci) platnosti postúpenia pohľadávky, považuje za potrebné v stručnosti vysvetliť zákonné vymedzenie a odlišnosť právnych pojmov - záväzkový vzťah, pohľadávka, právo a nárok. Vo všeobecnosti vymedzenie pojmu pohľadávka vyplýva

z definície záväzkového právneho vzťahu, obsiahnutom v § 488 OZ, podľa ktorého záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Z uvedeného možno dovodiť, že záväzkový vzťah je určený (vymedzený, definovaný) jeho subjektami, predmetom a obsahom. Čo do subjektov je záväzkový právny vzťah v zásade vzťahom veriteľa a dlžníka, predmetom záväzkového vzťahu je (s)plnenie záväzku a obsahom súhrn subjektívnych práv a povinností účastníkov záväzkového vzťahu. „Právo veriteľa na plnenie označuje Občiansky zákonník ako pohľadávku, aj keď v bežnej praxi je tento termín spravidla používaný

ako synonymum pre peňažnú pohľadávku (užší pojem), teda právo na peňažné plnenie.

Od pohľadávky ako práva na plnenie je nevyhnutné terminologicky odlišiť „právny nárok“. Nárok predstavuje súdne vymáhatelné právo. Pohľadávka sa stáva nárokom od jej splatnosti (*actio nata*) a ak nezanikne inak, prestáva byť nárokom jej premĺčaním, kedy sa transformuje na naturálnu obligáciu za predpokladu, že námietka premĺčania bola riadne vznesená.“ (Sedlačko, In: Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 451 - 880. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019,

s. 1831). „Pod veriteľom treba rozumieť právnickú alebo fyzickú osobu, alebo štát, ktorá je prijímateľom plnenia, tvoriaceho obsah záväzku. Môže ísť pritom o plnenie rôzneho charakteru. Nemusí ísť iba o peňažné plnenie, ale o akékoľvek plnenie, na ktoré má veriteľ zo záväzkového vzťahu právo.“ (Krajčo, J. Občiansky zákonník pre prax (komentár) II. § 136 - § 587. Bratislava: Vydavateľstvo EUROUNION, 2015, s. 2154; text zvýraznil dovolací súd).

64. Ďalej je potrebné pojmovo odlišiť zodpovednosť za vady a záruku za akosť. Zodpovednosť za vady vzniká porušením zmluvnej povinnosti zhotoviteľa, že zhotovené dielo bude zodpovedať výsledku určenému v zmluve, pričom rozhodujúcim je stav diela v čase jeho odovzdania objednávateľovi (§ 560 ObZ); teda či v tomto čase vada už existovala.

Záruka za akosť diela znamená garanciu zhotoviteľa, že dielo bude mať počas doby trvania záruky (v tzv. záručnej dobe) určité vlastnosti (§ 563 ods. 1 a 2 ObZ v spojení s § 429 až 431 ObZ). Nároky zo záruky za akosť bude mať objednávateľ aj v prípade, že na strane zhotoviteľa nedôjde k porušeniu povinnosti a objednávateľovi odovzdá zhotovené dielo tak, že v čase jeho odovzdania nebude mať žiadne vady a tieto vzniknú až po odovzdaní. Rozdiel je aj v tom,

že nároky z väd diela vyplývajú priamo zo zákona, ale záruka za akosť vzniká v dôsledku písomného prevzatia záväzku zo záruky (zmluvou, záručným vyhlásením, záručným listom).

65. Keďže dovolateľ skutkovo ako aj právne opiera ním žalované nároky (pohľadávky) voči žalovanému, týkajúce sa záväzkového vzťahu založeného zmluvou o dielo ZoD

č. 75/2008/02-P, o zmenu na strane veriteľa (pôvodného objednávateľa mal Dohodou o urovnaní nahradiť žalobca), dovolací súd považuje za potrebné taktiež uviesť, že zmena obsahu záväzku dohodou je osobitne upravená v § 516 OZ. Všeobecná úprava zmien

v subjektoch záväzkového právneho vzťahu na základe dohody je obsiahnutá v § 524 - 543 OZ. Občiansky zákonník obsahuje niekoľko ustanovení, ktoré predpokladajú zmenu záväzkového vzťahu bez dohody jeho účastníkov, resp. bez ohľadu na ich súhlas. Do tejto kategórie patria

aj dohody medzi účastníkom záväzkového vzťahu a treťou osobou, ktorými dochádza k zmene v subjektoch - postúpením pohľadávky podľa § 524, prevzatím dlhu alebo pristúpením

k záväzku (§ 531 a 533 OZ). Zákon vo všetkých prípadoch bezprostredne stanovuje podmienky zmeny záväzkového vzťahu a účinky takejto zmeny na subjektívne práva a povinnosti jeho účastníkov (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M.

a kol. Občiansky zákonník II. § 450 - 880. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2019,

s. 1850 - 1851).

66. Z obsahu spisu je zrejmé, že základom primárneho obchodného záväzkového vzťahu, s ktorým súviselo postúpenie pohľadávky, bola Zmluva o dielo ZoD

č. 75/2008/02-P z 21.11.2009 medzi Inžinierske stavby, a. s. ako objednávateľom diela a žalovaným 2/ ako zhotoviteľom diela. Takto založený záväzkový vzťah zaväzuje len strany zmluvy a iné osoby môžu byť účastníkmi tohto vzťahu len v prípade, že nastane právna skutočnosť, ktorá má za následok prevod alebo prechod práv a povinností z tohto vzťahu.

Ako už bolo povedané vyššie, takouto právnou skutočnosťou môže byť aj zmluva o postúpení pohľadávky podľa § 524 a nasl. OZ, ktorá vo svojej podstate znamená zmenu v osobe veriteľa, keďže súkromnoprávne záväzkové vzťahy v zásade nie sú výhradne viazané na pôvodných účastníkov. Postúpenie pohľadávky je spojené s prevodom subjektívneho práva veriteľa na plnenie, ktoré vyplýva zo záväzkového vzťahu a má relatívny charakter.

Ide o tzv. dobrovoľnú cesiu (cessio voluntaria). Zmena veriteľa záväzkového vzťahu vyžaduje uzavretie zmluvy medzi veriteľom ako postupcom (cedent) a treťou osobou ako postupníkom (cesionár). Posúdenie platnosti zmluvy podlieha prieskumu splnenia všeobecných predpokladov podľa § 34 a nasl. OZ a tiež ďalších skutočností, a to, či postúpeniu nebráni dohoda v zmysle § 525 ods. 2 OZ, či pohľadávka (predmet postúpenia) v čase uzavretia zmluvy existovala alebo či postúpenie budúcej pohľadávky bolo podmienené jej existenciou, resp. či zmluva o postúpení spĺňa náležitosti predpokladané zákonom (napr. písomnú formu).

67. Z už vyššie uvedeného k pojmu pohľadávka vyplýva, že predmetom postúpenia, resp. predmetom zmluvy o postúpení (§ 524 a nasl. OZ), môže byť nielen peňažná pohľadávka, plnenie majúce peňažný charakter, ale akékoľvek právo (§ 118 OZ), ktoré je spôsobilé byť predmetom občianskoprávných (tu obchodnoprávných) vzťahov, a naopak predmetom postúpenia nemôže byť povinnosť. Aj vo všeobecnosti platí, že zmluva ako právny úkon musí byť určitá (§ 37 OZ), čo v prípade zmluvy o postúpení pohľadávky znamená, že z nej musí byť zrejmá samotná postupovaná pohľadávka, a to tak, aby bola identifikovateľná a nezameniteľná; odkaz na právny dôvod vzniku pohľadávky sa však nevyžaduje. Má sa za to, že pre vymedzenie určitosti pohľadávky stačí aj odkaz na príslušnú zmluvu. Doterajšia súdna prax pripustila aj postúpenie budúcej pohľadávky, ktorá má ešte iba vzniknúť. Z komentárovej literatúry vyplýva, že v takom prípade „je však nevyhnutné vedľajšie dojednanie, a to podmienenie postúpenia pohľadávky s viazanosťou na vznik pohľadávky postupcovi. ... Zmluva uzavretá medzi postupcom a postupníkom je právnou skutočnosťou, ktorej existencia má za následok prevod pohľadávky. Na prevod pohľadávky sa teda nevyžaduje ďalší právny úkon (splnenie záväzku). Dôsledkom tejto zmeny je aj vznik záväzkového práva medzi postupníkom a dlžníkom spočívajúci v práve postupníka na postúpenú pohľadávku a práva s ňou spojené a tomu zodpovedajúca povinnosť dlžníka voči postupníkovi. Z uvedeného vyplýva, že postúpením pohľadávky dochádza iba k zmene veriteľa, pri zachovaní ostatných práv a povinností vyplývajúcich z pôvodného zmluvného vzťahu (§ 529 OZ). To znamená, že zostávajú napr. zachované pôvodné dojednania týkajúce sa nielen predmetu plnenia, ale aj dojednania týkajúce sa riadneho plnenia, ako je miesto a čas plnenia, ako aj súčinnosťné povinnosti veriteľa... . ... vzťahy medzi postupcom a postupníkom, ktoré vznikli na základe zmluvy o postúpení pohľadávky sú v zásade iba vnútornými vzťahmi postupcu a postupníka.“ [Krajčo, J. Občiansky zákonník pre prax (komentár) II. § 136 - § 587. Bratislava: Vydavateľstvo EUROUNION, 2015, s. 2281, 2282; zvýraznil dovolací súd].

68. Dovolací súd ďalej uvádza, že podľa doterajšej, dlhodobo rešpektovanej súdnej praxe, ako aj právnej teórie, sa pripúšťa, že „predmetom postúpenia môže byť aj pohľadávka budúca, t.j. taká, ktorá v čase uzavretia zmluvy o postúpení ešte neexistuje a má vzniknúť až v budúcnosti; okamih postúpenia budúcej pohľadávky je potom totožný s okamihom, kedy pohľadávka vznikne (por. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občiansky zákonník II. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2009, 1569 s.).



Dohoda o postúpení pohľadávok môže taktiež zahŕňať väčší počet pohľadávok (k tomu napríklad rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 21. mája 2003, sp. zn. 32 Odo 293/2002, publikovaný pod číslom 16/2004 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk).

Na postúpenie je spôsobilá aj pohľadávka, ktorej existencia je sporná, aj pohľadávka, ktorej vznik je viazaný na splnenie podmienky (napr. uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. júla 2009, sp. zn. 20 Cdo 1852/2007) [In: Krajčo, J. Občiansky zákonník pre prax (komentár) II. § 136 - § 587. Bratislava: Vydavateľstvo EUROUNION, 2015, s. 2286]. Požiadavka určitosti zmluvy o postúpení je naplnená tiež v prípade, ak je súhrn postupovaných pohľadávok označený osobou dlžníka a právnym dôvodom ich vzniku (napr. odkazom na príslušnú zmluvu, s tým, že sa postupujú všetky pohľadávky z tejto zmluvy), bez toho, aby postupované pohľadávky museli byť v zmluve o postúpení výslovne jednotlivo identifikované (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31 Cdo 1328/2007, R 61/2010).

69. Dovolací súd vo svojom skoršom rozhodnutí taktiež uzavrel, že postúpenie pohľadávky zakladá nový záväzok iba medzi postupníkom a postupcom. Obsahom nového záväzku je prechod pohľadávky z majetku postupcu do majetku postupníka. Obsah pôvodného záväzku sa postúpením nemení a samotným uzavretím zmluvy o postúpení sa nemení ani postavenie dlžníka. Nemení sa nič na jeho povinnosti dlh splniť (sp. zn. 1ObdoV/28/2008).

70. Pokiaľ by však predmetom (účelom) „postúpenia“ malo byť postúpenie (celej) zmluvy, s výmenou jednej zmluvnej strany a pritom so zachovaním podmienok pôvodnej zmluvy, tak takýto postup právny poriadok SR neupravuje. Ak niektorá zo zmluvných strán má záujem (úmysel) previesť svoje práva a povinnosti z konkrétnej zmluvy, musela by uzatvoriť zmluvu o postúpení pohľadávky, resp. práv a súčasne zmluvu o prevzatí povinností. Ide o kombináciu uvedených zmlúv a platia pre ne rovnaké podmienky. V takýchto situáciách sa uzatvárajú trojstranné zmluvy o postúpení a prevzatí práv a povinností, je však možné uzatvoriť aj dve samostatné zmluvy. Spravidla sa na pôvodnú zmluvu iba odkáže a k zmluve o postúpení a prevzatí práv a povinností sa priloží.

71. V nadväznosti na vyššie uvedené právno-teoretické východiská, dovolací súd podrobil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu z hľadiska daného dovolacieho dôvodu, vecno -právnemu prieskumu. V posudzovanom prípade zo skutkového stavu uzavretého pred súdmi nižších inštancií, a to tak ako ho zistil odvolací súd, ktorým bol dovolací súd viazaný (§ 442 CSP), vyplýva, že Zmluve o dielo ZoD č. 75/2008/02-P z 21.11.2009 medzi Inžinierske stavby, a. s. ako objednávateľom a žalovaným 2/ ako zhotoviteľom predchádzala Zmluva o dielo č. 6/2008/02 zo 14.02.2008 v znení Dodatku č. 1 z 27.04.2009, uzavretá medzi objednávateľom EUROPROJEKT ZETA 6 SK s.r.o. (žalobca) a zhotoviteľom Inžinierske stavby, a. s. V prípade žalobcu v spore vystupujúcom z pozície postupníka teda ide o tretiu osobu, na ktorú boli zo strany Inžinierske stavby, a. s. prevedené „všetky záručné práva“ týkajúce sa Zmluvy o dielo ZoD č. 75/2008/02-P z 21.11.2009; tu ide aj o hlavného investora diela - výstavby nákupného Centra Galéria - 2. etapa (Obchodné centrum Galéria Shopping v Košiciach, Toryská č. 5). Z doloženej zmluvy o dielo ZoD č. 75/2008/02-P z 21.11.2009 vyplýva osobitná dohoda o zodpovednosti za vady (čl. VI.), ktorou zmluvné strany rozšírili zákonnú zodpovednosť zhotoviteľa za vady oproti úprave v ObZ, a to čo do dĺžky záručnej doby, ale aj tým, že túto zodpovednosť viazali nielen od času odovzdania diela objednávateľovi, ale aj „investorovi“ (žalobca). Ďalej tak, že ak zhotoviteľ (žalovaný 2/) v dohodnutej lehote neodstráni objednávateľom písomne reklamované vady, má objednávateľ resp. „užívateľ“ právo zabezpečiť odstránenie väd treťou osobou, pričom všetky z toho vyplývajúce nároky sa zaviazal znášať zhotoviteľ, (resp. objednávateľ mal možnosť použiť na úhradu týchto nákladov zadržanú čiastku v zmysle bodu 5.2 ZoD). Práve takéto náklady spojené s odstraňovaním väd treťou osobou (odchylnou od žalovaného 2/), časovo vzniknuté po odovzdaní diela žalovaným 2/ objednávateľovi a následne týmto objednávateľom (ako zhotoviteľom) investorovi (žalobca), sú predmetom sporu a vo vzťahu k týmto okolnostiam bolo potrebné interpretovať z hľadiska určitosti (§ 37 ods. 1 OZ) dohodu o postúpení všetkých záručných práv súvisiacich so zmluvou o dielo ZoD

72. Za opodstatnený považuje dovolací súd právny názor odvolacieho súdu, že takáto široká a všeobecná formulácia „všetky záručné práva“ pokrýva nielen zmluvne dohodnuté záručné práva, ale aj práva vyplývajúce zo zákonnej úpravy zodpovednosti zhotoviteľa za vady diela podľa úpravy v Obchodnom zákonníku v § 560 a nasl., s primeranou aplikáciou § 429 až 431 pre záruku za akosť a § 436 až 441 pre nároky z väd diela. Ani podľa názoru dovolacieho súdu sa nejedná o formuláciu dostatočne určitú, nevyvolávajúcu žiadnu pochybnosť, ktoré (budúce) pohľadávky boli v čase postúpenia na žalobcu (ako investora, resp. užívateľa diela) postúpené. Bola preto správna výhrada odvolacieho súdu, že v prípade aplikácie zákonného ustanovenia

§ 564 ods. 1 ObZ odkazujúceho na § 436 až 441 ObZ, by išlo aj o postúpenie práva žalobcu

na odstúpenie od zmluvy ZoD č. 75/2008/02-P z 21.11.2009, s poukazom na § 436 ods. 1

písm. d), resp. § 437 ods. 5 ObZ. K argumentácii dovolateľa o potrebe preferencie platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou, dovolací súd uvádza, že samotná formulácia „všetky záručné práva“ je natoľko zrejmalá, že z tohto hľadiska nevyžaduje aj aplikáciu výkladových pravidiel podľa § 266 OBZ. Z uvedenej formulácie je nepochybné, že v (internom) vzťahu medzi postupcom a postupníkom zahŕňa všetky do úvahy pripadajúce práva objednávateľa voči zhotoviteľovi zo zodpovednosti za vady diela, vyplývajúce tak zo zákonnej úpravy

ako aj zo zmluvy, uplatnené v záručnej dobe spôsobom dohodnutým v zmluve o dielo ZoD

č. 75/2008/02-P z 21.11.2009. Tu je však podľa dovolacieho súdu podstatným to, že pokiaľ postúpením pohľadávky dochádza iba k zmene jej veriteľa, pri zachovaní ostatných práv a povinností vyplývajúcich z pôvodného zmluvného vzťahu zmluvných strán, potom zostáva zachovaná dohoda (čl. VI, bod 6.4 zmluvy o dielo) medzi objednávateľom (postupcom) a zhotoviteľom (žalovaným 2/) o povinnosti zhotoviteľa vady diela „bezplatne odstrániť“

bez zbytočného odkladu na základe oprávnenej reklamácie objednávateľa“ (postupcu).

Táto podmienka reklamácie objednávateľa však nebola splnená ani v jednom prípade žalovaných náhrad za odstránenie väd diela, keďže boli reklamované nie objednávateľom,

ale postupníkom, čo tento už v žalobe opieral o Dohodu o urovnaní zo 16.08.2011, ktorej zmluvnej stranou však žalovaný 2/ (zhotoviteľ) nebol. Podľa § 493 OZ platí, že záväzkový vzťah nemožno meniť bez súhlasu jeho strán, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

Pre určitosť postúpenia „všetkých záručných práv“ v ponímaní ako všetkých možných budúcich pohľadávok zo zodpovednosti zhotoviteľa za vady, na ktoré sa vzťahuje záruka

(t.j. záruka, že dielo bude mať v záručnej dobe určité vlastnosti, resp. že nebude mať vady), v danom prípade absentovalo vedľajšie dojednanie, a to podmienenie postúpenia pohľadávky s viazanosťou na vznik pohľadávky postupcovi. Postupca - objednávateľ diela neuplatnil v predmetných prípadoch u zhotoviteľa žiadnu písomnú reklamáciu. Dohoda o urovnaní

zo 16.08.2011 bola uzatvorená skôr, než došlo k reklamáciám väd u zhotoviteľa zo strany postupníka (čo vyplýva z doložených výziev žalobcu na odstránenie väd z 24.01.2012, 16.01.2012, 24.02.2012). Z postupu (správania) žalobcu je teda zrejmé, že za záručné právo, ktoré na neho malo prejsť uzatvorením Dohody o urovnaní, resp. v jej rámci postúpením „všetkých záručných práv“, považoval aj samotné právo reklamovať u zhotoviteľa vady diela, t.j. uskutočniť takýto jednostranný právny úkon. Reklamácia však z hľadiska postúpenia nepredstavuje pohľadávku (právo na plnenie), ale ide o uplatňovanie (notifikáciu) väd objednávateľom s voľbou zodpovednostného nároku voči zhotoviteľovi. Súčasne, reklamácia v danom prípade bola zmluvou o dielo (čl. VI, bod 6.4) viazaná výslovne na objednávateľa - Inžinierske stavby, a. s., pričom predstavuje aj dojednanú povinnosť objednávateľa vykonať

tak písomnou formou. Preto z uvedených dôvodov reklamácia samotná nepredstavuje pohľadávku v zmysle § 524 a nasl. OZ (právo na plnenie), ale dohodnutú (ako aj zákonnú) podmienku vzniku prípadnej (budúcej) pohľadávky voči zhotoviteľovi. Pokiaľ teda došlo k odovzdaniu diela zhotoviteľom (žalovaným 2/) objednávateľovi (postupcovi), pričom

len objednávateľ mohol platne naďalej podľa zmluvy o dielo v rámci záručnej doby reklamovať vady voči zhotoviteľovi dohodnutým spôsobom, a toto právo (a povinnosť písomne) reklamovať, Dohodou o urovnaní zo 16.08.2011, bez dohody so zhotoviteľom, na žalobcu platne (postúpením) neprešlo, potom žalobca nepreukázal aktívnu vecnú legitimáciu k žalovaným pohľadávkam voči žalovanému 2/, a tým ani voči žalovanému 1/.

Z uvedeného vyplýva, že je právne akceptovateľné posúdenie, ktoré odvolací súd vyjadril k dôvodom neplatnosti dohody o postúpení v ods. 39 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, keď uviedol, že „(n)ositeľom práva na úhradu nákladov za odstránenie väd diela tretím subjektom by mohol byť žalobca iba vtedy, pokiaľ by Inžinierske stavby, a. s. (objednávateľ) úspešne uplatnil u zhotoviteľa právo zo zodpovednosti za vady diela (nárok na náhradu nákladov za odstránenie väd) a už existujúcu (vzniknutú) pohľadávku potom žalobcovi postúpil podľa § 524 Občianskeho zákonníka, resp. ak by sa sám zhotoviteľ zaviazal žalobcovi poskytnúť záruku na dielo“.

73. V nadväznosti na už uvedené dovolací súd v danom prípade nepovažuje za opodstatnené námietky dovolateľa o nevyhnutnosti aplikácie zásady preferencie platnosti právnych úkonov pred ich neplatnosťou. Len pre úplnosť dovolací uvádza, že k tejto zásade sa v inej veci, avšak s odlišným skutkovým stavom, vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) tak, že „prílišný právny formalizmus a prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti (autonómie vôle) podľa čl. 2 ods. 3 ústavy. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je prioritá výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 625/03 zo 14. apríla 2005). Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Taká prax, keď všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom nezakladajúcim jej neplatnosť, preto nie je ústavne konformná a je v rozpore s princípom právneho štátu vyplývajúcimi z čl. 1 ústavy (k tomu pozri I. ÚS 242/07, I. ÚS 243/07, IV. ÚS 340/2012). Ako ústavne nesúladne (porušujúce základné práva) ústavný súd hodnotí aj rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými boli zákony a podzákonné úpravy (vrátane noriem týkajúcich sa výkladu alebo platnosti právneho úkonu) interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, napr. v dôsledku prílišného formalizmu (IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 1735/07, I. ÚS 26/2010). ... Ústavný súd považuje za samozrejmé a určujúce, že vždy je potrebné vychádzať z individuálnych, teda na konkrétnych zisteniach založených rozmerov každej súdom prejednávanej veci.“ [nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 640/2014-34 z 1. apríla 2015, bod 16., 17.]. Podľa dovolacieho súdu práve individuálne okolnosti v danej veci, zistené a vyhodnotené odvolacím súdom, viedli k vecne správne právnemu posúdeniu vyjadrenému v napadnutom rozhodnutí.

74. Podľa § 34 OZ, právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

75. Podľa § 35 ods. 1 a 2 OZ, prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím; môže sa stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejsť. Právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.

76. Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

77. Podľa § 524 ods. 1 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

78. S poukazom na uvedenú zákonnú úpravu dovolací súd uvádza, že určitosť právneho úkonu je zákonnou podmienkou jeho platnosti a je považovaná za náležitosť prejavu vôle. Právny úkon možno považovať za určitý vtedy, ak jeho obsah nie je vnútorne rozporný a súčasne je jeho predmet jasne určený. Vychádzajúc z preferencie platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou súčasne platí, že aj

v prípade určitých pochybností o určitosti obsahu, či predmetu právneho úkonu, tento bude neplatným len vtedy, ak tieto nedostatky nemožno preklenúť ani použitím interpretačných pravidiel stanovených v § 35 ods. 1 a 2 OZ a § 266

ods. 1, 2 a 3 ObZ. Ak tieto prípadné nedostatky možno takýmto spôsobom preklenúť, je povinnosťou súdu uprednostniť výklad, ktorý vedie k platnosti právneho úkonu, a nie naopak (m.m. nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 640/2014-34 z 1. apríla 2015, bod 24).

To však, ako už dovolací súd uviedol vyššie, nepredstavuje tu posudzovaný prípad, práve pre vyššie osvetlené individuálne okolnosti v danej veci.

79. Dovolací súd zhŕňa, že odvolací súd v napadnutom rozsudku, na rozdiel od súdu prvej inštancie, konštatoval absolútnu neplatnosť právneho úkonu prevodu všetkých záručných práv, týkajúcich sa zmluvy o dielo ZoD č. 75/2008/02-P z 21.11.2009, podľa § 524 a nasl. OZ,

pre rozpor s § 37 ods. 1 OZ. Obrana žalovaného v konaní pred súdmi nižších inštancií bola od podania jeho odporu proti platobnému rozkazu sústredená do námietky nedostatku aktívnej vecnej legítimácie žalobcu, z viacerých dôvodov, s ktorými sa vo svojich rozhodnutiach skutkovo a právne (hoci s rozdielnym záverom) vysporiadali oba sudy nižších inštancií. Namietaným rozhodnutím odvolací súd napokon zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie

a žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legítimácie žalobcu.

Tento záver a rozhodnutie o zamietnutí žaloby odvolací súd založil na dvoch nosných dôvodoch (ďalším dôvodom, týkajúcim sa preukázania zodpovednosti žalovaného 2/

za predmetné vady diela, ktoré sa mali prejavíť v záručnej dobe, sa odvolací súd nezaoberal). Tým prvým bol záver o neplatnosti dohody o postúpení pre jej neurčitosť a druhým

bolo neunesenie dôkazného bremena spočívajúceho v preukázaní reálneho vynaloženia (úhrady) nákladov na odstránenie väd diela treťou osobou, namiesto žalovaného 2/

ako zhotoviteľa.

80. Pokiaľ ide o postavenie žalobcu v spore, je potrebné uviesť, že na to, aby sa určitý subjekt stal stranou sporu (civilného sporového konania), nie je potrebné, aby bol stranou (účastníkom) hmotnoprávneho vzťahu, o ktorý v konaní ide, z procesného hľadiska stačí,

že podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom), alebo je voči nemu podaná žaloba

(v takom prípade sa stáva žalovaným). To, či bude žalobca v spore úspešný, však závisí

od toho, či preukáže, že je stranou (účastníkom) hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, keď je jeden účastník subjektom

práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinností, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve používa pojem „vecná legítimácia“ (pozri rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/192/2004, ZSP č. 46/2008).

81. Z hľadiska posúdenia vecnej legítimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho

sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je.

Nedostatok aktívnej (vecnej) legítimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide.

82. V odpovedi na nastolenú právnu otázku teda dovolací súd uvádza,

že za takých okolností, aké predstavuje tu posudzovaná vec, nezodpovedá úprave v § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka vo väzbe na § 37 Občianskeho zákonníka, aplikovanej v obchodných záväzkových vzťahoch podľa § 1 ods. 2 veta druhá Obchodného zákonníka, z hľadiska určitosti (platnosti) právneho úkonu, taká dohoda medzi objednávatelom diela (postupcom) a treťou osobou (postupníkom), uzavretá po ukončení a odovzdaní diela zhotoviteľom objednávatelovi, ktorou tento následne prevedie na tretiu osobu „všetky záručné práva“ týkajúce sa zmluvy o dielo uzavretej medzi objednávatelom zhotoviteľom, keďže postúpenie, bez dohody so zhotoviteľom, zahŕňalo aj v zmluve o dielo dohodnuté právo (a povinnosť) písomnej reklamácie väd diela objednávatelom, pričom v čase postúpenia neexistovali žiadne reklamácie väd objednávatela, len na základe ktorých

by bolo možné identifikovať postúpené (budúce) pohľadávky zo (zmluvnej) záruky za akosť, resp. zo (zákonnej) zodpovednosti zhotoviteľa za vady diela.

83. V danom prípade teda z dôvodov uvedených vyššie, tieto podmienky pre platné postúpenie žalovaných pohľadávok neboli splnené a odvolací súd v otázke namietaného právneho posúdenia platnosti dohody o postúpení na dostatočne zistený skutkový stav aplikovanú právnu úpravu aj správne interpretoval. Preto bolo dovolanie žalobcu aj v tejto časti posúdené dovolacím súdom ako nedôvodné a tento záver viedol k rozhodnutiu o zamietnutí dovolania podľa § 448 CSP.

84. Dovolací súd len pre úplnosť uvádza, že platnosťou dohody o postúpení sa oba sudy nižších inštancií oprávnene zaoberali z dôvodu vznesenia takej námietky žalovaného a vo väzbe na to, že žalobou postúpenie pohľadávky preukazoval postupník (žalobca), pričom pred podaním žaloby absentovalo relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi (žalovanému 2/) o postúpení pohľadávky, čo by podľa judikátu R 119/2003 bez ďalšieho zakladalo aktívnu legitimáciu postupníka (žalobcu) na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd by z takého oznámenia vychádzal bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení.

85. Dovolaťel' v súvislosti s námietkou o nesprávnom právnom posúdení veci poukazoval aj na záväznosť záveru uvedeného v prechádzajúcom rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach z 26. februára 2015, č. k. 3Cob/47/2014-254, v inom konaní - o určenie neplatnosti právneho úkonu Dohody o urovnaní zo 16.08.2011, ktorým tento krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby z (procesného) dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení, vzhľadom na prebiehajúce (tu riešené) konanie o plnenie, s totožnými stranami (v opačnom postavení v spore). Dovolací súd pre úplnosť uvádza, že vzhľadom na nemeritórny dôvod zamietnutia žaloby, bez náležitého vecno-právneho posudzovania všetkých relevantných skutkových a právnych okolností sporu, nemožno považovať za právne záväznú, pre toto konanie a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (sp. zn. 4Cob/146/2022), záverečnú poznámku krajského súdu, že „súd poznamenáva, že žiadne zákonné ustanovenie nebráni tomu, aby boli postúpené práva, vyplývajúce zo záručných práv“. Dovolací súd dodáva, že ide o len všeobecne formulovanú tézu, vychádzajúcu zrejme z koncepcie základných práv, že každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá (čl. 2 ods. 3 Ústavy SR). V danom prípade však takáto strohá úvaha krajského súdu nemohla byť pre napadnuté meritórne rozhodnutie odvolacieho súdu určujúca ani záväzná, preto namietaným nerešpektovaním tejto všeobecnej tézy, vyslovenej krajským súdom v rozhodnutí v inom konaní, bez potrebného predchádzajúceho podrobenia individuálnych okolností sporu vecno - právnomu posudzovaniu, nemohlo dôjsť zo strany odvolacieho súdu k porušeniu práv dovolaťela z hľadiska spravodlivého súdneho procesu, ani k porušeniu princípu právnej istoty (rovnakého rozhodovania za rovnakých okolností; čl. 2 CSP).

86. Dovolací súd vo vzťahu k druhému dôvodu zamietnutia žaloby, založenému na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu vzhľadom na neunesenie jeho dôkazného bremena spočívajúceho v preukázaní reálneho vynaloženia (úhrady) nákladov na odstránenie väd diela treťou osobou namiesto žalovaného 2/ ako zhotoviteľa (nepreukázanie nároku), uvádza, že tento záver bol vo výsledku rovnako určujúci a postačujúci pre napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o zamietnutí žaloby. V tomto smere dovolací súd v podrobnostiach poukazuje na už vyššie vyjadrené dôvody k prípustnosti dovolania vyvodzovaného z § 420 písm. f) CSP.

87. Z dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu teda vyplýva, že podstatným kumulatívnym dôvodom, v dôsledku ktorého došlo k zmene rozsudku súdu prvej inštancie, je neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu, ktorý nepreukázal, že z jeho strany došlo ku skutočnej úhrade faktúr, ktorých úhrady sa v predmetnom konaní (regresne) domáha od oboch žalovaných (vo vzťahu k žalovanému 1/ aktuálne z titulu ručenia podľa § 477 ods. 3 ObZ a vo vzťahu k žalovanému 2/ z titulu prechodu záväzkov od žalovaného 1/ podľa § 477 ods. 1 ObZ). Túto skutočnosť konštatoval odvolací súd v ods. 40 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v zmysle

ktorého, odhliadnuc od ním konštatovanej absolútnej neplatnosti Dohody o urovnaní v časti „2.9 Prevod určitých záručných práv“, je nepreukázanie skutočnej úhrady žalovanej sumy dôvodom na zamietnutie žaloby. Otázka (ne)unesenie dôkazného bremena v súvislosti s preukázaním žalovaného nároku, však v tomto prípade nie je otázkou právnou, ale súvisí so skutkovými okolnosťami a závermi viažucimi sa na dôkaznú situáciu, prostriedky procesného útoku, ich produkovanie a spôsob ich uplatnenia žalobcom v konaní.

88. Tu dovolací súd uvádza, že už v minulosti vyslovil (5Obdo/45/2020), že postup súdu pri zisťovaní právnych a skutkových poznatkov je odlišný, s čím prirodzene následne súvisí rozlišovanie skutkových a právnych otázok. Dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, ku ktorým z vykonaného dokazovania dospeli sudy nižšej inštancie, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd nie je tretou inštanciou (tzv. skutkovým súdom), a preto sa ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a z tohto hľadiska ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania (viď 5Obdo/69/2016, publikované pod č. 25 v ZSP 3/2017). Preto ani samotný nesúhlas dovolateľa so skutkovými zisteniami súdov nižších inštancií a len polemika s právnym posúdením a prijatými závermi vychádzajúcimi z tohto skutkového stavu, nemôžu tvoriť prípustné dovolacie dôvody. Preto v tejto časti dovolanie nespĺňalo kritériá prípustnosti podľa § 432 ods. 2 CSP vo väzbe na § 421 ods. 1 písm. b) CSP, čo predstavuje dôvod pre jeho odmietnutie podľa § 447 písm. f) CSP.

89. Podľa § 447 písm. c) a f) CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

90. Podľa § 448 CSP, dovolací súd zamietne dovolanie, ak dovolanie nie je dôvodné.

91. Dovolací súd sumarizuje, že dovolanie žalobcu z dôvodov vyvodzovaných z § 420 písm. f) CSP a v časti podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nespĺňalo kritériá prípustnosti, čo predstavuje dôvod pre jeho odmietnutie v tejto časti podľa § 447 písm. c) a písm. f) CSP. Vo zvyšku, vo vzťahu k (prejudiciálnej) právnej otázke týkajúcej sa platnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky, súvisiacej so záverom odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore, dovolací súd zistil prípustnosť, avšak nie dôvodnosť dovolania, preto rozhodol o jeho zamietnutí podľa § 448 CSP a toto rozhodnutie (formou rozsudku) konzumuje aj odmietajúce rozhodnutie (formou uznesenia), ktoré tak nebolo osobitne vyjadrené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia dovolacieho súdu.

92. Žalovaní 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol im nárok na plnú náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania žalovaných rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

93. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.